

Rodinné domy

Bratislava
office110

Groove zo Záhorských sádov

intro

Súčasnosť je vystavaná na inakosti, živosti zmien, „pestrofarebnosti peria“, túžbe proklamovať exkluzivitu, ...na deštruktívnej atraktivnosti konzumného architektonického jazyka. Reakciou sú „zadýchané“ riešenia permanentnej premenlivosti a absencia modelov čistých ideí (absencia aspoň nevydarených pokusov o tieto modely). Spoločnosť mnohé relativizuje; veľké myšlienky nemajú šancu, sú nahrádzané rozptýlenými zábleskami prchavých zážitkov.

Konzumná spoločnosť má svoje požiadavky a architekti predkladajú svoje odpovede – od rezistentných, cez asertívne, až k rezignovaným. V extrémoch predkladajú na jednej strane odpovede, kde je úspešne prekonávaná chudoba investičných prostriedkov silou architektúry, a na strane druhej, kde je prekonávaná architektúra silou investičných zdrojov.

Aký „groove“ hrá OFFICE110 v Záhorských sadoch?

Záhorské sady

Obytný súbor Záhorské sady je lokalizovaný v Záhorskej Bystrici – v mestskej časti na severozápade Bratislavy, ktorá je známa svojou prominentnou lokalitou. Nová rezidenčná štvrť začala pretvárať krajinu bývalých jabľonových sádov pri ceste na Strmé vršky, ulici Pri Vápenickom potoku, smerom na juh.

Areál obytného súboru je unikátny mierou uvedomelého prístupu developera k riešeniu a realizácii urbanizmu a jeho verejného priestoru už pred samotnou rezidenčnou výstavbou – urbanizmus vyskladaný na pôvodných stopách krajiny a jej analógiách (nová kvalita prostredia nie je losovaná z umelých obrazov; jej východiskami sú morfológia, história, zeleň, výhľady,...); koncepcia vzrastlej zelene pozdĺž komunikácií a na hraniciach jednotlivých parciel, ktorá je spoločným menovateľom aj pre mikropriestory rôznych architektonických a stavebných typológií (prvok, ktorý dokázal povýšiť záchranu osobného teritória v nekoncepčných tujových stenách iných suburbii na uvedomelú a koncepčnú hru); vybudovanie objektu občianskej vybavenosti (komunitný objekt pri

vstupe do areálu) s príslušným ihriskom; realizácia regulácie prítoku Vápeneckého potoka s jeho architektonickou a parkovou úpravou.

Developer postupne naplňa súbor Záhorských sádov rezidenčnou výstavbou – v spolupráci s architektmi a individuálnou výstavbou súkromnej klientely.

12 x RD / OFFICE110

V okolnostiach niekoľkokrát „pressovaní“ (rozsah a program zadania,...) autori tvoria v Záhorských sadoch dvanásť radových rodinných domov (vstupnú etapu) v redukovanom modernistickom duchu. Konzistentným a ich tvorbe vlastným prístupom predkladajú developerovi súťažný návrh, ktorý bez väčšieho odklonu korešponduje s výslednou realizáciou.

Stávajú sa miestotvorcami, ktorí lokalite vdychujú život v podobe jej prvých obyvateľov; programátormi domova so všetkou vážou tohto pojmu – osudového bydliska alebo pejoratívnej su-

chosti vyprahnutého hesla. Sú spoločne so zadávateľom nositeľmi morálnych apelov, zodpovednosti a rozhodnosti.

Výsledkom spolupráce je dvanásť radových rodinných holodomov, ktoré tvoria ucelené kondominium. Domy, ktoré znesú polaritu názorov architekt – developer, architekt – užívateľ... Domy s ambíciou radosti z každodenných vecí, kde je pevná zem pod nohami a modré nebo nad hlavou. Domy, ktoré znesú nánosy – to je život.

Na prvý pohľad formálne a výrazovo nesebastredná a strohá zástavba, ktorá je skladačkou architektonickej abecedy, tvorí pozadie životaschopného areálu, ktorý je v pohybe.

Architektonická askéza stavieb v Záhorských sadoch nie je nositeľkou slepého uctievania „minimálu“ s jeho imperatívnosťou a pozoruhodnosťou. Je úctyhodným prostriedkom k sebaopoznaniu, k poznaniu modernosti bez krčov zo zväzujúcej túžby po novosti – k poznaniu modernosti cez obyčajnosť (prvoplánový

protipól originality) až k originalite (prehĺbenému poznaniu obyčajnosti).

Autori preukazujú aj v ďalších pripravovaných etapách projektu, že uvedomelo nerobia veľké kroky, robia ich prijateľné a zrozumiteľné okolnostiam, a to:

– bez ambície provizórnosti

OFFICE110 reflektujú senzibilitu riešenia lokality s ohľadom na prvotný „masterplan“ s veľkorysým urbanizmom výhradne vilového rezortu (s náležitými výmerami im prislúchajúcich parciel), ktorý je nimi modifikovaný aj pre iné typológie byvania. Opakovaným individuálnym/mentálnym prekódovaním sa nanovo definuje aj ich vzťah k m(i)estu, ktorý by sa s ľahostajným prístupom ľahko stal dočasným. Svojím vstupom provizórnosť nepripúšťajú a pôvodný „masterplan“ pokrývajú novými situáciami. Predefinovaná rezidenčná typologická bohatosť dáva lokalite nové spojenia, ktoré ju budú aktivovať a prekrvovať zvnútra.

Geometrie domov sú presne zadefinované a nedávajú veľký priestor ľudovým variáciám; priestor je daný pre interakcie vnútorných záhrad, ktoré sú vo svojich proporciách študijnou sondou susedských vzťahov a zvyklostí. Architekti predvídajú užívateľské chovanie a predikujú modely správania sa.

– bez ambície avantgardných šifier

Autori v medziach možností prezentujú vieru vo vnútornú silu architektúre najbližšieho: formy, hmoty, konštrukcie, priestoru, materiálu. Kvalitou je neokázalý a neformálny dizajn.

Na konci procesu odchádzajú a nechávajú svojbytné stavby zapadajúce do mozaiky súčasného sveta. Pozn.: odchádzajú tak „potichu“, že ani jeden z holodomov doteraz nemá realizovaný ich autorský interiér a noví užívatelia sa tejto úlohy prirodzene zmocnili bez ich ďalších nôt. Je to dôkaz, že svojim užívateľom sú domy zrozumiteľné. Sú úprimné a poctivé a je ďalej možné polemizovať,

či sú len zobrazením dekóru doby a nie jej svedomím. Ambície poctivosti, úprimnosti bezpochyby majú.

– bez ambícií estetickej premenlivosti

Zažil som si krásu tichých stavieb, ktoré sú kaskádovite nastúpené, vyrovnané, s vnútornou integritou ich budúcnosti a s ambíciou byť domovmi.

Škrupiny stavieb do seba prepisujú vnútorné a vonkajšie väzby, ktoré ich obopínajú a vymedzujú – svetlo; tieň; okolité obrazy.

Fascinujúca je civilnosť otvorov v plášti jednotlivých domov, ich estetická a funkčná rafinovanosť – každá fasáda podlažia s maximálne jedným otvorom, miera intimity/súkromia, svetelný komfort.

Fasády a ich farebnosť zosobňujú pevné zemité posadenie prízemí a mäkké odľahčenie hmoty poschodia na horizonte sva-hovitého areálu.

Materiálová sémantika prítomného dreva (exteriér – pergoly, terasy, podhlady „carportov“; interiér – drevený trámový strop poschodia) je dôkazom jeho rehabilitácie do „vysokéj“ architektúry ako autentického materiálu – so sebevlastným vzdorom byť módnym.

– bez ambície programovej anarchie

Architekti napĺňajú exaktný program zadávateľa, dávajú mu zrozumiteľné koordináty v podobe priestorovej hmoty a logických väzieb vnútorného chodu domácností (prízemie – obytné, spoločenské; poschodie – súkromné).

Priestorová forma sa obmedzuje na elementárnu adíciu funkcií, v štandardnej schéme.

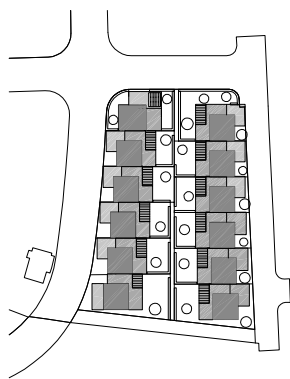
resumé

V dnešnej spoločnosti, ktorá je fixovaná/rozptyľovaná nepodstatnosťami, musí architektúra vzdorovať a pamätať na svoju svojbytnosť, t.j. nebyť symbolom vecí, ktoré netvoria jej podstatu.

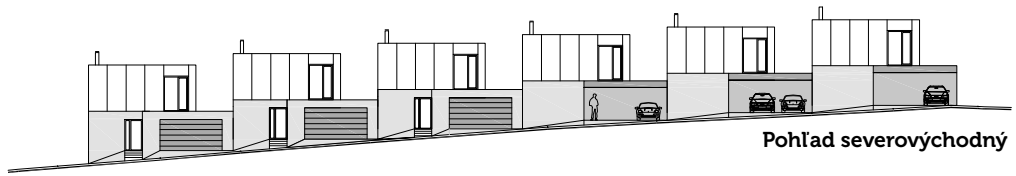
Kontrolované ordinovaná architektonická diéta, pozretie sa za obyčajným a vytriezvenie zo silného hľadania pravdivejších právd, je dobrým východiskom pre umiernené rezistentné architektonické odpovede na požiadavky konzumnej spoločnosti, ktorá ich dokáže prijať, a spoločnosť tak pomôže formovať.

„Groove“ od OFFICE110 by mohol znieť aj prenikavejšie, ale citelná askéza v ňom je i tak podmanivá.

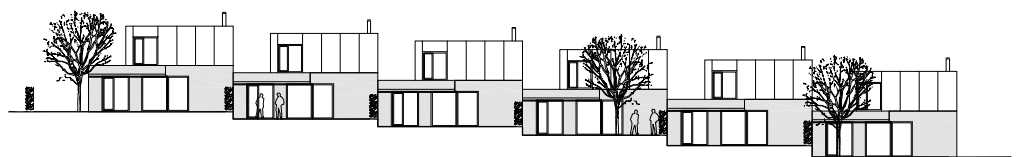
Laco Bartko

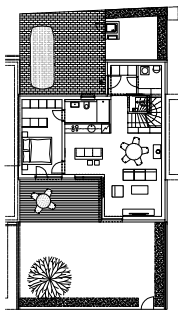
Situácia

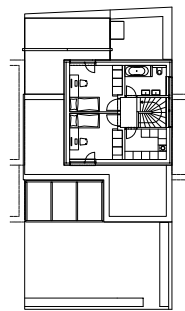
Pohľad severovýchodný

Pohľad juhozápadný

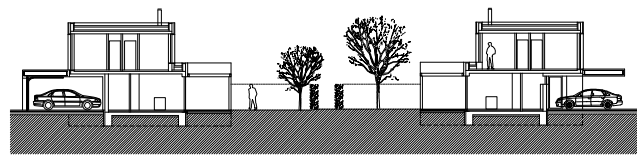

Pôdorys 1. np

Pôdorys 2. np

DOM A3

Rez pozdĺžny

Radové domy Záhorské sady – 1. etapa, Bratislava-Záhorská Bystrica

Investor: Tirrelus, s. r. o.

Autori: OFFICE110 architekti / Martin Hörmann, Richard Kastel, Peter Kopecký

Spolupráca: Stano Komár

Projekt: 12. 2012 – 08. 2013, realizácia: 02. 2014 – 12. 2014

Plocha pozemku: 3007,70 m², zastavaná plocha: 1 533,77 m²

Úžitková plocha: 1 492,51 m², obstaný priestor: 7 348,85 m³

Foto: Martin Hörmann

www.office110.sk

Martin Hörmann *1978 Bratislava °2004 FA STU Bratislava

Peter Kopecký *1979 Bratislava °2004 FA STU Bratislava

Richard Kastel *1973 Bratislava °1997 FA STU Bratislava